

Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 231-03 "Dzīvojamo un publisko ēku apkure un ventilācija"

Izdoti saskaņā ar Būvniecības likuma 2.panta ceturto daļu

2.4. Prasības dūmejām un dūmeņiem

38. Dūmrovju un dūmeju šķērsriezumu projektē atbilstoši apkures ierīces vai katlu iekārtas jaudai. Dūmrovja un dūmvada šķērsriezuma laukums gāzes un šķidrā kurināmā kurtuvēm nedrīkst būt mazāks par 50 cm² un diametrs — par 80 mm. Cietā kurināmā kurtuvēm dūmrovja un dūmvada šķērsriezuma laukums nedrīkst būt mazāks par 175 cm² un diametrs — par 150 mm.

39. Katrai krāsnij vai pavardam ierīko atsevišķu dūmeni vai dūmkanālu. Atļauts vienam dūmkanālam pievienot divas apkures ierīces, ja tās atrodas vienā dzīvoklī un vienā stāvā. Savienojot divus dūmeņus, nepieciešams izbūvēt 12 cm biezu sadales starpsienu ne mazāk kā metra augstumā, mērot no savienojuma apakšas.

40. No apdedzinātiem māla pilnķermeņa ķieģeļiem būvēti dūmeņi un dūmkanāli ir vertikāli un bez pakāpieniem, ar ne mazāk kā 120 mm biezām sienām. No karstumizturīga betona būvētiem dūmeņiem un dūmkanāliem sienu biezums ir ne mazāks kā 60 mm un apakšdaļā izveidotas 250 mm dziļas pakājes ar tīrīšanas ailām, kuras nosedz ar ceturtdaļķieģeļa biezu mūrējumu vai durtiņām.

41. Ja vienai dūmejai vai dūmenim pievienotas vairākas kurtuves, dūmejas šķērsriezuma laukumu aprēķina visu dūmejai un dūmenim pievienoto siltumģenerējošo ierīču kopējai jaudai.

42. Ar gāzi kurināmu apkures ierīču dūmeju konstrukciju un izvietojumu nosaka atbilstoši Ministru kabineta 2001.gada 10.aprīļa noteikumiem Nr.163 "Noteikumi par iekārtām, kurās tiek izmantots gāzveida kurināmais" un piemērojamiem standartiem.

43. Kamīnu pievieno atsevišķam dūmkanālam, kuram nedrīkst pievienot citu apkures ierīču vai siltumģenerējošu ierīču dūmkanālus. Kamīna dūmkanāla šķērsriezuma laukums ir vismaz 300 cm². Ja kamīna atveres laukums nav lielāks par 250 cm², dūmkanāla šķērsriezuma laukumu var samazināt līdz 175 cm².

44. Dūmkanālus un dūmeņus projektē un ierīko tāds, lai nerastos aizdegšanās, eksplozijas, toksisku gāzu noplūdes, mitruma kondensācijas vai cita veida risks cilvēku veselībai un dzīvībai.

45. Aizliegts dūmgāzes novadīt vēdināšanas kanālos.

46. Vietās, kur ēku degtspējīgās konstrukcijas (piemēram, sienas, starpsienas, pārsegumi, sijas, sienas ar degtspējīgu materiālu apdari) pieļaujās vietējās apkures ierīču dūmkanāliem, izbūvē ugunsdrošības atdales, kas palielina apkures ierīču, dūmeņu un dūmkanālu sienu biezumu atbilstoši šī būvnormatīva 1.pielikuma 2.tabulai un ražotāja prasībām.

47. Ugunsdrošības atdales nepieciešamas vietās, kurās ēku degtspējīgās konstrukcijas pieļaujās ventilācijas kanāliem, ja tie ierīkoti blakus dūmkanāliem.

48. Dūmkanālus un dūmeņus izbūvē no degtnespējīgiem, karstumizturīgiem un pret dūmgāzu izraisīto koroziju izturīgiem materiāliem.

49. Dūmkanālus un dūmeņus projektē un ierīko tā, lai to ārējās virsmas temperatūra nepārsniegtu 80 °C.

50. Dūmkanālu un dūmeņu šķērsriezumu un augstumu projektē un ierīko tādu, lai nodrošinātu vajadzīgo vilkmi un dūmgāzu aizvadīšanu.

51. Dūmkanālus un dūmeņus projektē un ierīko tāds, lai nodrošinātu to ērtu tīrīšanu, apkopi un pārbaudi. Dūmvados ierīko tīrīšanas lūkas, kuru šķērsriezuma laukums ir ne mazāks par dūmkanāla šķērsriezumu. Īsos taisnos dūmeņos, kuru garums nepārsniedz 7 m, tīrīšanas lūkas var neierīkot.

52. Ja dūmenis ir paredzēts tīrīšanai no augšas, nodrošina ērtu un drošu piekļūšanu tam no jumta. Degtspējīgie materiāli un konstrukcijas no dūmeņiem un dūmkanāliem (arī to tīrīšanas lūkām un citiem elementiem), kas paredzēti dūmgāzu novadīšanai no apkures ierīcēm, kuru kopējā jauda ir ne lielāka par 120 kW, nedrīkst atrasties tuvāk kā (mērot no dūmeņa, dūmvada, lūkas ārējās virsmas):

- 52.1. 100 mm no mūra un metāla dūmeņiem;
- 52.2. 300 mm no dūmvadiem;
- 52.3. 200 mm no tīrīšanas lūkām un citiem elementiem.

53. Metāla dūmvadus projektē un uzstāda, ievērojot standartu LVS EN 1856-1 un LVS EN 1856-2.

2.5. Ugunsdrošības prasības

54. Telpās, kurās pastāvīgi uzturas cilvēki, apkures krāšņu virsmu maksimālā temperatūra nedrīkst pārsniegt:

- 54.1. 90 °C — pirmsskolas izglītības iestādēs, vispārizglītojošās skolās, internātskolās un citās skolās, bērnudārzos, ārstniecības iestādēs, veselības aprūpes, sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestādēs (izņemot aptiekas);
- 54.2. 110 °C — ne vairāk kā 15 % no krāsns kopējās virsmas laukuma;
- 54.3. 120 °C — ne vairāk kā 5 % no krāsns kopējās virsmas laukuma;
- 54.4. 120 °C — citu ēku telpās.

55. Nedzīvojamās telpās, kurās cilvēki uzturas īslaicīgi (ne ilgāk par četrām stundām), atļauts uzstādīt apkures ierīci, kuras virsmas temperatūra pārsniedz 120 °C, ja apkures ierīce no visām pusēm ir norobežota ar degtnespējīga materiāla aizsargekrānu.

56. Ar vienu krāsni vai kamīnu atļauts apkurināt ne vairāk par trim vienā stāvā izvietotām telpām.

57. Divstāvu ēkās atļauts ierīkot divlīmeņu krāsnis ar atsevišķām kurtuvēm un dūmeņām katrā stāvā, bet divlīmeņu dzīvokļos — ar vienu kurtuvi pirmajā stāvā.

58. Publiskajās ēkās vietējās apkures ierīces izvieto tā, lai to kurtuves būtu apkalpojamas no palīgtelpām vai koridoriem, kuriem ir vēdlodziņi telpu dabiskai vēdināšanai.

59. Dūmeņa augstumu virs jumta seguma nosaka, ņemot vērā šādus nosacījumus:

- 59.1. ja dūmenis atrodas tuvāk par 1,5 m no jumta kores, tam jābūt 0,5 m augstākam par kori;
- 59.2. ja dūmenis atrodas 1,5 līdz 3 m no jumta kores, tas nedrīkst būt zemāks par kori;
- 59.3. ja dūmenis atrodas tālāk par 3 m no kores, tā augšgals nedrīkst būt zemāks par taisni, kura virkta no kores 10° leņķī pret horizontu.

60. Dūmeņa augšējo galu ierīko ne zemāk par 0,5 m virs jumta seguma (arī ēkām ar plakanu jumtu).

61. Dūmeņa kopējais augstums no pelnu krātuves režģa līdz dūmu izplūdes vietai nedrīkst būt mazāks par 5 m.

62. Ar malku kurināmām krāsnīm dūmu izvadkanālā ierīko vienu aiz otra divus blīvus aizbīdņus, bet ar oglēm vai kūdru kurināmām krāsnīm — vienu aizbīdni, kurā ir 15 mm (diametrā) liels caurums.

63. Uz vietējās apkures ierīču dūmeņiem nav atļauts uzstādīt jumtiņus un citus pārsegumus, izņemot deflektorus.